

Наукові перспективи
Видавнича група

ISSN (print) 2708-7530
DOI: 10.52058/2708-7530-2023-4(34)

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО",
СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА", СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА",
СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

Миру нашої України

Випуск 4(34)
2023

*Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея
докторів наук з державного управління»*

Громадська організація «Асоціація науковців України»

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 4(34) 2023

Київ – 2023

*Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration"*

Public Organization "Association of Scientists of Ukraine" within

the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

Scientific Perspectives

*(Series "Public Administration", Series "Law", Series "Economics", Series
"Medicine", Series "Pedagogy", Series "Psychology")*

Issue № 4(34) 2023

Kiev – 2023

ISSN (print) 2708-7530
DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-4\(34\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-4(34))

Наукові перспективи: журнал. 2023. № 4(34) 2023. С.603

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р. № 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки: державне управління, право та економіка

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології

Рекомендовано до друку Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 26.04.2023, № 6/4-23)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Жукова Ірина Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор президії громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління». Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат Всеукраїнської премії «Інновація в освіті — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, проректор Національного авіаційного університету, президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Федоренко Владислав Леонідович — доктор юридичних наук, професор, DrHb - доктор хабілітований наук правничих (Польська академія наук), Заслужений юрист України, Заступник директора - завідувач Київського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса» (Київ, Україна);

Дацій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Арошидзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Держаного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан);

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Бурик Зоряна Михайлівна — доктор наук з державного управління, старший викладач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України (Львів, Україна);

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща);

Вдовіна Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Гбур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна);

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Гвожджівч Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадичу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменникова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гечбаія Бадрі Нодаровіч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.С. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна);

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна);

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна);

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна);

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна);

Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна);

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Мальцев Дмитро Валерійович — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

- Мельник Володимир Степанович** — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);
- Мідельський Сергій Людвигович** — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);
- Міхальський Томаш** — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);
- Мотренко Тимофій Валентинович** — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна);
- Нікульчев Микола Олександрович** — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);
- Недбалек Карел** — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, MBA, адвокат (Чехія);
- Новак-Калюєва Лариса Миколаївна** — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);
- Носирєв Олександр Олександрович** — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна);
- Орел Марія Григорівна** — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);
- Павлов Костянтин Володимирович** — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна);
- Пархоменко-Куцевіл Оксана Ігорівна** — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);
- Перестюк Інга Миколаївна** — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);
- Савенко Олена Анатоліївна** - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна);
- Ситник Григорій Петрович** — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);
- Стовба Тетяна Анатоліївна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);
- Тимошенко Наталія Юрївна** — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);
- Титко Анна Василівна** — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна);
- Турчинова Ганна Володимирівна** — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна);
- Хохліна Олена Петрівна** — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);
- Цимбалюк Руслан Степанович** — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна);
- Чернуха Надія Миколаївна** — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);
- Шаповалова Алла Миколаївна** - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна);
- Якимчук Аліна Юрївна** — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна);
- Яковицька Лада Савелівна** — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Державне управління»

Karpenko L.M., Izha M.M., Zarzhytskyi B.O. <i>MODERN PRACTICE OF DEVELOPMENT OF PUBLIC ADMINISTRATION MECHANISMS IN THE HEALTH PROTECTION SPHERE: REGULATORY ASPECT</i>	14
Андрієвський О.Г. <i>ОСОБЛИВОСТІ РОЛІ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ПРОЦЕСІ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ</i>	31
Білик О.І., Бачинський О.-С.Я. <i>ОСОБЛИВОСТІ РОЗБУДОВИ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ</i>	44
Білик О.І., Чурсінов О.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ МОТИВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ ЯК СКЛАДОВОЇ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	57
Будеянський Б.С. <i>ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМ ФІНАНСУВАННЯМ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ</i>	67
Гасюк І.Л., Баюк М.І. <i>КАДРОВІ ПРОЦЕСИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	77
Гоцалюк А.А., Чорноморденко І.В. <i>ФІЛОСОФСЬКЕ УСВІДОМЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ</i>	96
Єманов В.В. <i>МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО МЕХАНІЗМІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ</i>	104

- Качан Я.В., Марченко В.П.** **114**
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРОЦЕДУРНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ
- Кривша О.В.** **123**
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ (З ОСОБЛИВИМИ ПРОБЛЕМАМИ) В УКРАЇНІ
- Огарєва Н.М.** **140**
ДЕМОГРАФІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК СОЦІАЛЬНИХ КАТАСТРОФ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ
- Сенькін О.О., Клименко А.С.** **152**
РЕФОРМУВАННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ
- Сурай І.Г.** **162**
ДІЯЛЬНІСТЬ УПОВНОВАЖЕНОГО У СПРАВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД
- Хватова О.Г.** **174**
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЯК ФАКТОР УСПІШНОСТІ ЙОГО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

СЕРІЯ «Економіка»

- Анін В.А.** **185**
АНАЛІЗ ТЕОРІЙ ФОРМУВАННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В КРАЇНАХ ЄС (ІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ)
- Верескун М.В., Коростова І.О.** **194**
ТЕНДЕНЦІЇ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГ ПІД ВПЛИВОМ СУЧАСНИХ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ
- Вичівський П.П., Маланюк Т.З., Орлова В.В., Дричак С.В.** **204**
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ УПРАВЛІННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ

- Григорук А.А., Литвин Л.М.** **215**
РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Коркуна І.І., Мацюк С.П., Гринів М.М.** **223**
МУНІЦИПАЛЬНІ ЦІННІ ПАПЕРИ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
- Красношарка В.В., Захаров Н.В.** **234**
ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ РЕСУРСІВ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЙ
- Лихолат С.М., Воробель Н.В.** **249**
МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ ЯК ОСНОВА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
- Макурін А.А., Шагоян С.М., Белопольський М.Г.** **259**
СУЧАСНИЙ СТАН КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ
- Мушеник І.М., Чорнобай Л.М.** **269**
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА : ДОСВІД ЄС
- Павлова В.А., Горбань С.Ф., Біленко О.В.** **279**
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ
- Попова М.О., Арестов С.В., Шуптар-Пориваєва Н.Й., Андрущенко О.С.** **291**
ОЦІНКА ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СТАЛІСТЬ СУЧАСНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- Решетова Г.І., Решетов С.О.** **305**
ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ЕКОНОМІКИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН
- Сидорук А.В., Бортников Є.Г.** **320**
БРЕНД ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ

Тимченко Ю.В., Ковальова Т.А. **329**
*ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТУ
КУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ*

Тютченко С.М., Вагонова О.Г. **338**
МОДЕЛЮВАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

СЕРІЯ «Право»

Владикін О.Н., Білоусова К.В., Кісіль А.В. **349**
*РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ ЦИВІЛЬНОГО
СУДОЧИНСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

Габідуллін В.Р., Кравченко Е.В., Коновалов В.Р. **361**
ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ КОДИФІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У США

Гаран О.В., Степанова Т.В. **372**
*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНСТИТУТУ СОЦІАЛЬНОГО ЖИТЛА:
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ*

Голубенко І.І., Шпак К.О. **384**
*ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ТА ЗБИТКІВ,
ЗАВДАНИХ ФІЗИЧНИМ ТА ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ
ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ*

Грабинський М.І. **397**
*ДОГОВІР ПОЗИЧКИ: ВІД РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА
ДО ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ*

Клочко М.О., Червінська Д.І. **410**
*ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
ОПЕРАЦІЙ ІЗ КРИПТОВАЛЮТОЮ: МІЖНАРОДНИЙ ТА
УКРАЇНСЬКИЙ ПІДХІД*

Саміленко І.С., Стрельченко О.Г. **421**
*СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДСЬКОГО
КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ*

- Санакоєв Д.Б.** **430**
ФОРМУВАННЯ ПРОАКТИВНОЇ МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА КІБЕРПОЛІЦІЇ У ПРОТИДІЇ ОНЛАЙН-ШАХРАЙСТВАМ
- Стешенко Т.В., Матвієнко В.В.** **440**
ДІЯЛЬНІСТЬ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ
- Тітко Е.В., Кісіль А.В.** **456**
РЕАЛІЗАЦІЯ «ІНТЕРНЕТ-СВОБОДИ» ЧЕРЕЗ ПРАВО НА СВОБОДУ ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ
- Уткіна М.С.** **469**
МЕТОДИ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ
- Царик О.В., Тітко Е.В.** **477**
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ
- Цікало В.І.** **500**
КЛАСИФІКАЦІЯ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАВ УЧАСНИКІВ ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ В ПЕРІОД ОНОВЛЕННЯ КОРПОРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

СЕРІЯ «Психологія»

- Борисова Ю.В., Літвінов О.В.** **514**
ОЦІНКА ПОТРЕБ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ: ДОСВІД ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО РЕГІОНУ
- Гарець Н.О., Варакута М.Л., Алещенко О.В.** **527**
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО РЕСУРСУ ОСОБИСТОСТІ В РОБОТАХ ЗАРУБІЖНИХ ВЧЕНИХ
- Коркос Я.О.** **537**
ЕПОХА ПОСТПРАВДИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ: ВИТОКИ ТА ПРИЧИННИ

- Ратушняк Р.М., Грилюк С.М.** **555**
*ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ БОЙОВИХ ПСИХОГЕННИХ
ВТРАТ У БОЙОВИХ УМОВАХ, ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ
ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДЕКОМПРЕСІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ*
- Федорик В.В.** **568**
*ПСИХОЛОГІЧНЕ ПРОЄКТУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ*
- Шаумян О.Г.** **577**
*СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ДОМАШНЬОГО
НАСИЛЬСТВА СЕРЕД ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ*
- Шевченко Р.В.** **594**
*ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ВОЛОНТЕРІВ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ*

УДК 338.48:339.9

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-4\(34\)-291-304](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-4(34)-291-304)

Попова Марія Олександрівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки природокористування, Одеський Державний екологічний університет, вул. Львівська, 15, м. Одеса, тел.: (0482) 32-67-35, <https://orcid.org/0000-0001-6836-3690>

Арестов Сергій Вікторович кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки природокористування, Одеський Державний екологічний університет, вул. Львівська, 15, м. Одеса, тел.: (0482) 32-67-35, <https://orcid.org/0009-0008-7101-5302>

Шуптар-Пориваєва Наталія Йосипівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки природокористування, Одеський Державний екологічний університет, вул. Львівська, 15, м. Одеса, тел.: (0482) 32-67-35, <https://orcid.org/0000-0002-3260-2714>

Андрущенко Олеся Сергіївна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки природокористування, Одеський Державний екологічний університет, вул. Львівська, 15, м. Одеса, тел.: (0482) 32-67-35, <https://orcid.org/0000-0002-3005-5198>

ОЦІНКА ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СТАЛІСТЬ СУЧАСНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. Глобалізація має різноспрямований вплив на стійкість сучасної туристичної діяльності. З одного боку, вона сприяє зростанню туризму, оскільки полегшує доступ до інформації про різні туристичні напрямки, прискорює транспортування та дозволяє ефективніше використовувати ресурси. З іншого боку, глобалізація може негативно вплинути на стійкість туристичної діяльності, створюючи проблеми екологічного, соціокультурного та економічного ладу. Оцінка впливу глобалізації на сталість сучасної туристичної діяльності може допомогти зрозуміти, як глобалізація впливає на сталість та розвиток туристичної галузі.

Перш за все, глобалізація забезпечує зростання туризму в світі. На сьогоднішній день туризм є однією з галузей господарства, що дуже швидко розвиваються і глобалізація являється важливим фактором цього росту.

Збільшення кількості туристів і подорожей впливає на економіку, соціальний розвиток та культурну спадщину країн, що приймають туристів. Однак, необхідно забезпечити сталість туризму, зберігши при цьому позитивний вплив на економіку та середовище.

По-друге, глобалізація призводить до зростання конкуренції в туристичній галузі, що може бути позитивним фактором, який спонукає до інновацій, збільшення якості послуг і зниження цін. Однак, важливо забезпечити, щоб це зниження цін не вплинуло на якість послуг та сталість туристичної діяльності. З цією метою, можуть бути застосовані стратегії розвитку туризму, які забезпечать сталість, зберігаючи при цьому конкурентоспроможність галузі.

По-третє, глобалізація може призвести до культурної однаковості та втрати унікальності туристичних місць. Глобалізація може призвести до поширення стандартизації та гомогенізації культури та туристичних послуг, що може призвести до втрати традиційної культурної спадщини та унікальності туристичних місць. Це може зменшити інтерес туристів до певних місць та призвести до зменшення прибутків від туризму в цих регіонах.

Однак, можна використати глобалізацію для збереження та просування культурної спадщини та унікальності туристичних місць. Зокрема, можна використовувати маркетингові стратегії, які виокремлюють унікальність туристичних місць та підкреслюють їх культурну цінність. Крім того, можна розвивати туристичний продукт, який був би зорієнтований на культурний туризм, тобто на відвідування місць, де можна дізнатись більше про культуру та історію місцевого населення.

Отже, оцінка впливу глобалізації на сталість туристичної діяльності показує, що глобалізація має як позитивний, так і негативний вплив на сталість туристичної діяльності. Важливо забезпечити баланс між конкурентоспроможністю туристичної галузі та сталістю туристичної діяльності, а також забезпечити збереження культурної спадщини та унікальності туристичних місць в умовах глобалізації.

Таким чином, глобалізація в туризмі може як сприяти, так і перешкоджати стійкості сучасної туристичної діяльності. На теперішній час дуже актуальною задачею буде знаходження балансу між зростанням туризму та збереженням екологічної, соціокультурної та економічної рівноваги в туристичних регіонах.

Ключові слова: глобалізація, стійкість, туристична діяльність, розвиток стійкого туризму.

Popova Mariia Oleksandrivna Ph.D., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Environmental Economics, Odesa State Environmental University, Lvivska St., 15, Odesa, tel.: (0482) 32-67-35, <https://orcid.org/0000-0001-6836-3690>

Arestov Sergiy Viktorovich Ph.D., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Environmental Economics, Odesa State Environmental University, Lvivska St., 15, Odesa, tel.: (0482) 32-67-35, <https://orcid.org/0009-0008-7101-5302>

Shuptar-Poryvaieva Nataliia Yosypivna Ph.D., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Environmental Economics, Odesa State Environmental University, Lvivska St., 15, Odesa, tel.: (0482) 32-67-35, <https://orcid.org/0000-0002-3260-2714>

Andrushchenko Olesia Sergiivna Ph.D., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Environmental Economics, Odesa State Environmental University, Lvivska St., 15, Odesa, tel.: (0482) 32-67-35, <https://orcid.org/0000-0002-3005-5198>

ASSESSMENT OF THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE SUSTAINABILITY OF MODERN TOURIST ACTIVITIES

Abstract. Globalization has a multidirectional impact on the sustainability of modern tourism. On the one hand, it contributes to the growth of tourism, as it facilitates access to information about various tourist destinations, speeds up transportation and allows more efficient use of resources. On the other hand, globalization can negatively affect the sustainability of tourism, creating problems of the ecological, socio-cultural and economic order. Assessing the impact of globalization on the sustainability of modern tourism activities can help to understand how globalization affects the sustainability and development of the tourism industry.

First, globalization ensures the growth of tourism in the world. Today, tourism is one of the fastest growing industries, and globalization is an important factor in this growth. The increase in the number of tourists and travel affects the economy, social development and cultural heritage of the host countries. However, it is necessary to ensure the sustainability of tourism, while maintaining a positive impact on the economy and the environment.

Second, globalization leads to increased competition in the tourism industry, which can be a positive factor that encourages innovation, increased service quality,

and lower prices. However, it is important to ensure that this reduction in prices does not affect the quality of services and the sustainability of tourism. To this end, tourism development strategies can be applied that will ensure sustainability while maintaining the industry's competitiveness.

Third, globalization can lead to cultural homogeneity and loss of uniqueness of tourist destinations. Globalization can lead to the spread of standardization and homogenization of culture and tourism services, which can lead to the loss of traditional cultural heritage and the uniqueness of tourist destinations. This can reduce the interest of tourists in certain places and lead to a decrease in tourism revenues in these regions.

However, globalization can be used to preserve and promote the cultural heritage and uniqueness of tourist destinations. In particular, you can use marketing strategies that highlight the uniqueness of tourist destinations and emphasize their cultural value. In addition, it is possible to develop a tourism product that would be oriented towards cultural tourism that is, visiting places where you can learn more about the culture and history of the local population.

Therefore, the assessment of the impact of globalization on the sustainability of tourism shows that globalization has both a positive and a negative impact on the sustainability of tourism. It is important to ensure a balance between the competitiveness of the tourism industry and the sustainability of tourism activities, as well as to ensure the preservation of cultural heritage and the uniqueness of tourist destinations in the context of globalization.

Thus, globalization in tourism can both promote and hinder the sustainability of modern tourism activities. Now, finding a balance between the growth of tourism and the preservation of ecological, socio-cultural and economic balance in tourist regions will be a very urgent task.

Keywords: globalization, sustainability, tourist activity, development of sustainable tourism.

Постановка проблеми. Глобалізація – це процес економічної, політичної, соціальної та культурної інтеграції країн та регіонів, який прискорився в останні десятиліття. Аналізуючи саме поняття «глобалізація», Козловець М.О. вважає, що обов'язково слід враховувати взаємозв'язок кількох сфер, саме: економічної, соціальної, політичної, духовно-культурної та інших. Автор вважає, що цей взаємозв'язок має регулюватися політикою держав, їх лідерів та інших суб'єктів [1]. Своє трактування даному поняттю дає Валуйський О.О., який стверджує, що глобалізація – це явище об'єктивне і є процесом, на який можна впливати і який сам може надавати досить суперечливий вплив на міжнародний туризм [2].

Однією з галузей, якої сильно торкнулася глобалізація, є туризм. Сучасна туристична діяльність суттєво змінилася внаслідок процесів глобалізації, і оцінка її впливу на стійкість сучасної туристичної діяльності стає дедалі все більш актуальною.

Серед екологічних проблем, спричинених глобалізацією туризму, можна виділити підвищене споживання енергії, збільшення викидів забруднюючих речовин, порушення екологічного балансу в регіонах із розвинутою туристичною інфраструктурою, руйнування природних ландшафтів та інші фактори. Крім того, глобалізація може підвищувати рівень соціальних конфліктів, створювати проблеми із збереженням культурних традицій та порушувати економічну стійкість туристичних регіонів.

Також, глобалізація призводить до підвищення стандартів сервісу та конкуренції у туристичному секторі, що може бути сприятливим для туристів та місцевих жителів, але водночас може стати причиною деградації культурних цінностей та уніфікації культурних процесів у різних регіонах. Велика кількість туристичних об'єктів, спрямованих на залучення масових туристів, може призводити до зносу культурних та природних ресурсів, що негативно впливає на стійкість туристичної діяльності.

Глобалізація туризму проявляється у багатьох аспектах, таких як збільшення міжнародних поїздок, поширення туристичних продуктів та послуг, міжнародний транспорт та комунікації, а також у культурному обміні. Також глобалізація туризму призвела до збільшення конкуренції між країнами та регіонами, що в свою чергу призвело до необхідності розвитку нових туристичних продуктів та стратегій. Серед основних компонентів глобалізації міжнародного туризму виявляють розширення міжнародних економічних зв'язків, обмін знаннями та технологіями, розширення транснаціональних корпорацій у туристичному бізнесі [3].

З одного боку, глобалізація туризму сприяє поліпшенню економічного розвитку та створенню нових робочих місць у туристичній галузі, а з іншого - вона також може спричинити негативні наслідки, такі як нерівномірний розподіл економічних вигод, ефекти недостатньої стійкості в екологічному та соціальному відношенні, збитки для місцевих культур та традицій.

Однією з основних тенденцій глобалізації у туризмі є збільшення міжнародних поїздок. За даними Всесвітньої туристичної організації (ВТО), у 2019 році міжнародних туристів було понад 1,5 мільярда, що є значним збільшенням порівняно з 1950 роком, коли міжнародних туристів було лише близько 25 мільйонів. Ця тенденція продовжує посилюватись у зв'язку із збільшенням доходів населення в розвинених країнах та наявності умов, що сприяють розвитку туризму.

Однією із ключових проблем, виявлених в українських дослідженнях, є відсутність сталості туризму в Україні. Це пов'язано, насамперед, із недостатнім рівнем розвитку туристичної інфраструктури та неефективним управлінням туристичної діяльністю. Водночас українські дослідження показують, що туризм може стати важливим фактором розвитку економіки України, якщо буде реалізовано відповідні заходи для підвищення рівня сервісу та якості туристичного продукту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існує безліч вітчизняних та зарубіжних досліджень, присвячених глобалізації туризму та її впливу на різні аспекти туристичної діяльності. Серед них можна виділити роботи таких вчених так: В. Власова, Г. Гордєєва, О. Проскуріна, М. Вульфа, Л. Шило, Г. Ворошилової, К. Кучеренка, М. Рожка, Г. Скліяра та ін. Деякі роботи сфокусовані на дослідженні тенденцій глобалізації, інші – на оцінці її наслідків.

Серед українських досліджень у галузі глобалізації туризму можна виділити кілька напрямків. Одним із них є аналіз тенденцій розвитку туризму в Україні в умовах глобалізації. Такі дослідження дозволяють оцінити вплив глобалізації на розвиток окремих сегментів туристичної індустрії, а також визначити стратегію розвитку туризму в умовах глобалізації.

Іншим напрямком є аналіз впливу глобалізації на культурну спадщину України та можливості використання цієї спадщини з туристичною метою. Такі дослідження дозволяють визначити, які аспекти культурної спадщини можуть бути цікавими для туристів, які заходи необхідно вживати для збереження культурної спадщини, а також які можливості для розвитку туризму може надати культурна спадщина України.

Третім напрямком є аналіз впливу глобалізації на екологічну стабільність туризму в Україні. Такі дослідження дозволяють визначити, які природні ресурси можуть бути використані в туризмі без шкоди для екологічної ситуації в регіоні, які заходи необхідно вживати для збереження екологічної стійкості туризму, а також які можливості для розвитку туризму може надати природна спадщина України.

Дослідження в галузі глобалізації туризму в Україні дозволяють визначити особливості розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації, а також розробити стратегії розвитку туризму, які враховуватимуть екологічну, соціокультурну та економічну стійкість туризму.

Українські дослідження у галузі глобалізації туризму сфокусовані на різних аспектах туризму в Україні та його взаємодії із глобальними тенденціями. Загалом у публікаціях вивчаються такі питання:

1. Оцінка впливу глобалізації на стійкість туризму України.

2. Аналіз туристичних потоків в Україні та їх зв'язок із глобальними тенденціями.

3. Вивчення ролі інформаційних технологій у розвитку туризму в Україні та їх впливу на глобалізацію туристичної індустрії.

4. Оцінка економічної ефективності туризму в Україні та його внеску до економіки країни.

Більшість досліджень засновані на аналізі статистичних даних та опитуваннях туристів. Однак, є також публікації, які використовують якісні методи дослідження, наприклад, інтерв'ю з представниками туристичної індустрії та туристами.

Загалом, українські дослідження в галузі глобалізації туризму є важливим джерелом інформації для розуміння тенденцій розвитку туризму в Україні та його взаємодії з глобальними процесами, проте питання знаходження балансу між зростанням туризму та збереженням стійкості розвитку у туристичних регіонах поки що не опрацьовані у повному обсязі, що і зумовило актуальність цього дослідження.

Мета статті – дослідження впливу глобалізації на сталість сучасної туристичної діяльності та виявлення перспективних напрямів для встановлення балансу між зростанням туризму та збереженням екологічної, соціокультурної та економічної рівноваги в туристичних регіонах.

Виклад основного матеріалу. У зв'язку зі стрімкою глобалізацією туризм переживає низку змін. По-перше, глобалізація сприяє збільшенню міжнародних туристичних потоків та розширенню ринку туристичних послуг. По-друге, глобалізація призводить до появи нових форм туризму, як-от екологічний туризм, культурний туризм, спортивний туризм тощо. По-третє, глобалізація сприяє збільшенню конкуренції на ринку туристичних послуг та підвищенню якості послуг.

Проте, глобалізація може негативно впливати на стійкість туристичної діяльності. По-перше, глобалізація може призводити до стандартизації туристичних послуг та втрати унікальності місцевих традицій та культури. По-друге, глобалізація може призвести до експлуатації ресурсів природного середовища та загрожувати біорізноманіттям. По-третє, глобалізація може сприяти збільшенню соціальних протестів, пов'язаних із зростанням туристичного навантаження на місцевих мешканців та інфраструктуру.

Для оцінки впливу глобалізації на стійкість сучасної туристичної діяльності проводять дослідження, в яких використовується різна методика. Наприклад, для вимірювання стійкості туристичної діяльності можуть використовуватися економічні, екологічні та соціальні показники. Економічні показники включають обсяг туристичного ринку, кількість робочих місць,

створених в туризмі тощо. Екологічні показники оцінюють вплив туризму на природне середовище, наприклад, рівень забруднення води та повітря, зміна ландшафту тощо. Соціальні показники відображають вплив туризму на місцевих мешканців та культуру, наприклад, рівень життя місцевих жителів, збереження культурної спадщини тощо.

Також слід враховувати, що туристична діяльність, особливо в країнах, що розвиваються, може призвести до негативних соціальних та екологічних наслідків, таких як порушення прав місцевих спільнот, руйнування культурної спадщини, забруднення навколишнього середовища та втрата біологічного розмаїття.

Глобалізація істотно вплинула на формування нових типів туризму, таких як екологічний, культурний, гастрономічний, спортивний туризм тощо. Ці типи туризму орієнтовані на унікальні культурні та природні ресурси різних регіонів, що підвищує їх цінність та сприяє розвитку туризму.

Проте глобалізація також негативно вплинула на стійкість туристичної діяльності. По-перше, глобалізація сприяє збільшенню масового туризму, що може призводити до негативних наслідків для довкілля та культурної спадщини регіонів. По-друге, глобалізація стимулює конкуренцію між країнами за туристичні ресурси, що може спричинити нестійкий розвиток туристичної інфраструктури та зниження якості послуг.

Нестійкий розвиток туристичної інфраструктури може виявлятися у кількох аспектах. По-перше, це може бути пов'язане з екологічними наслідками туризму. Неконтрольоване будівництво готелів, розважальних парків, доріг та іншої інфраструктури може призвести до руйнування природних екосистем, забруднення водних ресурсів, зміни клімату та втрати біорізноманіття. Це може спричинити незворотні наслідки для навколишнього середовища та призвести до скорочення кількості туристів, які відвідують це місце.

По-друге, нестійкий розвиток туризму може виявлятися у соціальному аспекті. Розширення туристичної інфраструктури та підвищення кількості туристів може призвести до дезорганізації місцевої економіки, посилення соціальної напруженості та порушення традиційних общинних структур. У деяких випадках місцеві жителі можуть бути змушені залишити свої будинки, щоб поступитися місцем туристичної інфраструктури, що може призвести до втрати культурної та історичної спадковості.

По-третє, нестійкий розвиток туризму може виявлятися в економічному аспекті. Нераціональне використання туристичних ресурсів та недостатнє вкладення у розвиток туризму може призвести до зниження доходів від туризму, зменшення кількості туристів і навіть до регресу в економіці регіону.

Крім того, монопольне становище деяких великих туристичних компаній може призвести до посилення міжнародної залежності та порушення конкуренції на місцевому рівні.

Загалом, нестійкий розвиток туризму може призвести до зниження привабливості регіону для туристів, погіршення якості життя місцевих жителів, порушення екосистем та інших серйозних проблем. Саме тому важливо дотримуватися принципів сталого розвитку

Ще одним із важливих аспектів негативного впливу глобалізації на стійкість туризму є проблема культурної гомогенізації. У міру того, як туризм стає дедалі глобалізованим, виникає небезпека ерозії місцевих культур та заміни їх більш стандартизованою глобальною культурою. Це може призвести до втрати різноманітності та автентичності туристичного досвіду, а також втрати культурної спадщини для місцевих спільнот.

Крім того, глобалізація також сприяла зростанню масового туризму, який може мати серйозні негативні наслідки для довкілля та місцевих спільнот. Велика кількість туристів може створити навантаження на природні ресурси, що призведе до забруднення, руйнування довкілля та інших екологічних проблем. Це також може негативно вплинути на якість життя місцевих спільнот, оскільки вплив туристів може призвести до скупченості, підвищеного шуму та забруднення повітря та інших проблем.

За своєю суттю міжнародний туризм є економічною діяльністю із значними соціальними та політичними наслідками. Серед причин, що безпосередньо впливають на динаміку та розподіл туристичних потоків Парфіненко О.Ю. виділяє: політичні перевороти, терористичні атаки, воєнні конфлікти. Тим не менш, саме туризм неодноразово служив посередником у справі відновлення довіри та налагодження взаємодії у країнах з різним суспільно-політичним устроєм [4].

Незважаючи на всі перераховані вище проблеми, в епоху глобалізації також існують можливості для сталого туризму. Однією з потенційних стратегій є просування громадського туризму, що передбачає тісне співробітництво з місцевими спільнотами для розробки ініціатив у сфері сталого туризму, які приносять користь як туристам, так і місцевим жителям. Інший підхід полягає в просуванні екотуризму, в якому особлива увага приділяється практиці відповідальних подорожей та збереженню навколишнього середовища.

В цілому, глобалізація істотно впливає на стійкість сучасної туристичної діяльності. Для підвищення стійкості туризму необхідно враховувати різні фактори глобалізації, такі як унікальність туристичних ресурсів, конкуренція, економічні та соціокультурні фактори, а також застосовувати інструменти

керування туристичними потоками, які спрямовані на сталий розвиток туризму.

Процес пошуку балансу між зростанням туризму та збереженням екологічної, соціокультурної та економічної рівноваги в туристичних регіонах може бути складним завданням, що потребує комплексного підходу. Однак, існують певні підходи та рекомендації, які можуть допомогти досягти цього балансу.

1. Розвиток сталого туризму. Він передбачає управління туристичною інфраструктурою та розвиток туристичних послуг відповідно до принципів екологічної, соціальної та економічної стійкості. Стійкий туризм враховує потреби місцевих співтовариств і має на меті збереження природних ресурсів та поваги до місцевої культури.

2. Розвиток туристичної інфраструктури відповідно до потреб території. Рекомендується оцінити потреби території та розвивати туризм відповідно до цих потреб. Наприклад, якщо природні ресурси є головним надбанням регіону, то важливо обмежити кількість туристичних об'єктів та розвивати екотуризм.

3. Участь місцевих жителів у розробці туристичної інфраструктури. Залучення місцевих жителів у процес розвитку туризму може збільшити їхню участь та відповідальність за збереження природних ресурсів та культурної спадщини регіону.

4. Обмеження кількості туристів. Необхідно оцінити максимальну вантажопідйомність регіону та визначити оптимальну кількість туристів, які можуть відвідати його без шкоди для природи, культури та економіки регіону.

5. Регулювання туристичної діяльності. Важливо розробити правила для туристичної діяльності, які можуть включати обмеження кількості туристів на певних територіях, обмеження на використання транспорту, вимоги щодо збирання та переробки відходів та інші заходи.

6. Навчання туристів. Однією з важливих завдань є навчання туристів прийомам оптимального та дбайливого співіснування з природним середовищем, що зумовлює облік екологічних та економічних інтересів регіону. Сучасний туризм має бути керованим і ґрунтуватися на засадах сталого розвитку.

Для досягнення сталого балансу необхідно проводити комплексний аналіз усіх аспектів туристичної діяльності, включаючи екологічні, соціокультурні та економічні чинники. Також необхідно залучати місцеве населення до участі у туристичній індустрії та приділяти увагу освіті та культурному обміну, щоб збільшити поінформованість туристів про місцеву культуру та традиції. Важлива також взаємодія між державними органами, місцевими спільнотами та бізнес-сектором, щоб створити ефективну систему

управління туристичною інфраструктурою та приймати рішення на користь збереження сталого розвитку.

Наведемо кілька прикладів успішного балансування між зростанням туризму та збереженням екологічної, соціокультурної та економічної рівноваги в туристичних регіонах.

Одним із таких прикладів є Національний парк «Торрес-дель-Пайне» у Чилі. Цей біосферний заповідник розташований на гірських хребтах Торрес-дель-Пайні та Куернос-дель-Пайні. Природний парк охоплює величезну територію з безліччю гір – наприклад, піки Серро-Пейн-Гранде (3050 м) і Куерно-Прінсіпа (2600 м), озер (Норденшельд, Пеоє, Сармієнто та Сіре озеро), водоспад Сальто-Гранде, льодовики. У цьому парку природа захищена, а туризм розвивається за принципами сталого розвитку. Парк надає робочі місця для місцевих жителів та сприяє збереженню культурних традицій народів, які проживають на цій території. Також у парку діють суворі правила екологічної безпеки для туристів, щоб зменшити негативний вплив на природу.

Ще один приклад – Екотуристичний проект «Ранчо Маргарита» у Коста-Ріці. Цей проект ґрунтується на стійкому використанні природних ресурсів, збереженні екосистем та культурних традицій місцевих жителів. Тут туристи можуть познайомитися з місцевими традиціями та звичаями, а також взяти участь в екологічних проектах з охорони навколишнього середовища.

Також варто відзначити приклад Національного парку «Банф» у Канаді, де управління парком активно вживає заходів для зменшення негативного впливу туризму на екологію, включаючи обмеження кількості відвідувачів та використання екологічно чистих технологій. Національний парк «Банф» (англ. Banff National Park) – одна з головних природних пам'яток Канади. Заснований у 1885 році, він є першим, а також найбільшим заповідником країни – його площа становить 6641 км². Парк розташований за 110-180 км на захід від міста Калгарі в провінції Альберта, займає 6641 км² у гірській місцевості з безліччю льодовиків та льодових полів, густими хвойними лісами та альпійськими пейзажами. Його створили з метою охорони різноманітного та унікального ландшафту, а також для розвитку оздоровчої та туристичної інфраструктури регіону. Щороку національний парк «Банф» відвідують 4 мільйони туристів з усіх куточків планети.

Наведені приклади демонструють, що баланс між зростанням туризму та збереженням екологічної, соціокультурної та економічної рівноваги в туристичних регіонах може бути досягнутий, у тому випадку якщо управління туристичною інфраструктурою ґрунтується на принципах сталого розвитку та місцеві жителі, туристи та управління парками працюють злагоджено для досягнення цієї мети.

В Україні також можна знайти приклади успішного балансування між зростанням туризму та збереженням екологічної, соціокультурної та економічної рівноваги у туристичних регіонах.

У західній частині України розташовані Карпати, які є одним із найпопулярніших туристичних напрямків у країні. Незважаючи на те, що регіон приваблює безліч туристів, влада регіону активно працює над збереженням екологічної та соціокультурної рівноваги. У Карпатах проводяться екологічні акції, які мають на меті прибрати сміття та підтримувати чистоту території. Також у регіоні створено національні парки, які захищають природні ресурси від забруднення та сприяють сталому розвитку туризму.

У Карпатах, зокрема у Національному парку «Сколівські Бескиди», проводяться екскурсії, на яких туристи можуть не лише насолодитися природною красою регіону, а й дізнатися про історію та культуру місцевих жителів. Крім того, тут активно розвивається агротуризм – туристи можуть відвідати ферми, де виробляють місцеві сири та ковбаси, а також скуштувати традиційні карпатські страви.

Ще один приклад сталого туризму в Україні – поїздки до Чорнобильської зони відчуження. Туристичний потік у регіоні досить великий, але влада регіону та туристичні компанії активно працюють над збереженням екологічної та соціокультурної рівноваги. Наприклад, організатори екскурсій до Чорнобильської зони відчуження приділяють велику увагу безпеці та дотриманню правил поведінки на території зони. Крім того, туристичний потік у регіоні також допомагає підтримувати економічну рівновагу, створюючи нові робочі місця та стимулюючи розвиток місцевого бізнесу.

Одеса – ще один приклад туристичного регіону в Україні, де вдалося досягти балансу між зростанням туризму та збереженням екологічної, соціокультурної та економічної рівноваги. У місті існує ціла низка проектів, спрямованих на розвиток туризму та створення нових робочих місць, але при цьому влада міста активно працює над збереженням історичної спадщини.

Ще одним прикладом є екологічний туризм на Дніпрі та Дніпровських озерах. На території Національного природного парку «Голосіївський» організуються каякінг-тури, на яких туристи можуть насолодитися красою природи та різноманітними екологічними заходами. В рамках цього проекту також проводяться екскурсії для дітей, на яких вони навчаються екологічно правильної поведінки на природі. Національний природний парк «Голосіївський» – єдиний в Україні та один з кількох у світі національних парків, повністю розташованих у межах мегаполісів. На національні природні

парки покладається виконання таких основних завдань: збереження цінних природних та історико-культурних комплексів та об'єктів; створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності у природних умовах з дотриманням режиму охорони заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення наукових досліджень природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розробка наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища та ефективного використання природних ресурсів; проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

Слід зазначити, що попри високий ресурсний потенціал та туристичні можливості нині Україна не спроможна конкурувати з розвиненими країнами. Військове становище, що продовжується в країні, збройний конфлікт і перетворення на «гарячу точку» негативно вплинули на багато сфер життя. Подальший розвиток туризму в Україні залежатиме від багатьох чинників, таких як політична стабільність, геополітичні відносини та економічний розвиток.

Політична стабільність є одним з ключових факторів, які впливають на туристичну діяльність та інвестиційну привабливість країни. Нестабільна ситуація в країні створює загрозу для безпеки туристів та перешкоджає розвитку туризму. Терористичні акти, політичні заворушення, військові конфлікти або економічні кризи приводять до зниження числа туристів, що у свою чергу знижує як доходи туристичної галузі так і рівень зайнятості в цій галузі. Політична стабільність також впливає на імідж країни та її привабливість для туристів. Крім того, політична стабільність має вплив на інфраструктуру туризму, так як інвестори зазвичай не інвестують в країни з незрозумілою політичною ситуацією.

Вплив глобалізації на стійкість сучасного туризму є складним та багатогранним. Хоча глобалізація принесла індустрії туризму значні переваги, у тому числі прискорення економічного зростання та створення робочих місць, вона також сприяла низці проблем, включаючи культурну гомогенізацію, масовий туризм та нестійкі методи розвитку. Для вирішення цих проблем важливо розвивати методи стійкого туризму, які ставлять в основу благополуччя місцевих спільнот і навколишнє середовище, а також сприяють економічному зростанню та створенню робочих місць в індустрії туризму

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що глобалізація надає як позитивний, так і негативний вплив на стійкість сучасної туристичної діяльності. Важливо розуміти, що глобалізація – це процес, який здійснюється зараз і продовжуватиметься найближчим часом, тому необхідно постійно

аналізувати його тенденції та шукати способи максимально використати позитивні аспекти глобалізації та мінімізувати негативний вплив на туристичну діяльність.

Глобалізація у туризмі – це процес, який значною мірою впливає на сучасну туристичну діяльність. З одного боку, він може сприяти її розвитку та розширенню, з іншого боку – призводити до руйнування традиційних туристичних регіонів, порушення природного середовища, загрози культурної спадщини та безлічі різноманітних проблем. Тому для збереження стійкості туризму в умовах глобалізації необхідно розробляти нові підходи та стратегії, враховуючи тенденції розвитку цього процесу та вплив на сферу туризму.

Досягнення балансу між зростанням туризму та збереженням екологічної, соціокультурної та економічної рівноваги в туристичних регіонах України можливе завдяки спільним зусиллям туристичних компаній, державних органів влади та місцевих жителів, при цьому слід обов'язково враховувати необхідність збереження природи та культурної спадщини регіону для майбутніх поколінь.

Література:

1. Козловець М.А. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації: монографія / М.А.Козловець. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2009. 558 с.
2. Валуйський О.О. Глобалізація сучасного світу та проблеми міжнародного туризму/ О.О. Валуйський // Туризмолія: концептуальні засади туризму: монографія / [В.К.Федорченко, В.С. Пазенок, О.А. Кручек та ін.]. Київ, ВЦ «Академія», 2013. С. 307-315.
3. Кучеренко К. Глобалізаційні тенденції розвитку міжнародного туризму / К.Кучеренко // *Галицький економічний вісник*. 2013. №4(43). С.21-27.
4. Парфіненко А.Ю. Міжнародний туризм в Україні: геополітичні аспекти глобального явища / А.Ю. Парфіненко // *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2015. Вип. 126. Ч. I. С.12-23.

References:

1. Kozlovets, M.A. (2009). Fenomen nacionalnoyi identichnosti: vikliki globalizaciyi [The phenomenon of national identity: challenges of globalization]. Zhytomyr: Publication of ZhDU named after I. Franka [in Ukrainian].
2. Valuyskiy, O.O., Fedorchenko, V.K., Pazenok, V.S. & Kruchek, O.A. (2013) Globalizaciya suchasnoho svitu ta problemi mizhnarodnogo turizmu [Globalization of the modern world and problems of international tourism]. Kyiv, VC «Academy» [in Ukrainian].
3. Kucherenko, K. (2013) Globalizacijni tendenciyi rozvitku mizhnarodnogot turizmu [Globalization trends in the development of international tourism] // *Halyskyi economic gazette*. [in Ukrainian].
4. Parfinenko, A.Yu. (2015) Mizhnarodnij turizm v Ukrayini: geopolitichni aspekti globalnogo yavisha [International tourism in Ukraine: geopolitical aspects of a global phenomenon] // *Actual problems of international relations*. [in Ukrainian].

Журнал

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 4(34) 2023

Підписано до друку 27.04.2023 р.
Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

*Видавець: Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд. 11, оф 68, м. Київ, 04070.*

Надруковано рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: goprint@gmail.com